

తిరుపతికొండ మెట్లు

① తిరుమల మహాపుణ్యక్షేత్రంలో గాలిగోపురానికి పోయే మొదటి మెట్లవరుసలో సగం దాటినచైన, ఏకాకి కుంటి బిచ్చగాడు పున్నెడు నివాసం.

ఏ బిచ్చగాళ్ళ ఋషికులానికి చెందకుండా పున్నెడు ఆశ్రమం ఏర్పరచుకున్నాడు. రెండు కాళ్ళూ మొండే! కాని వాడికున్న బలం విపరీతం. వాడుచేసే దొమ్మరవిద్యల సాహసం నైపుణ్యం ఏ ఇసాకో గాగ్గిండు రషియను సర్కసు జట్టులో ఉండే పరమ సాహసికీన్ని లేదు.

చేతులతో మెట్లెక్కుతాడు. కోతిలా కొమ్మనుంచి కొమ్మకు ఎగిరి ఛంగునపోతాడు. వేళిలాడుతూ చక్కెంలా గిరగిర తిరుగుతాడు. దేహమంతా వాలఖ్యమనిలా వైకెత్తి వేళ్ళ మీద తలక్రిందులా నిలబడి నడుస్తాడు. మెట్టుమీద నిలుస్తూ, చేతుల్లోంచి దూరుస్తాడు. ఆతని విచిత్రపు ఆసనాలూ మొగ్గాలూముందు హఠయోగి విరూపాక్షానందుడుగాని, జపాను సర్కసువీరుడు మసుకాకోగాని విన్యాసంచేసే ఆసనాలూ మొగ్గాలూ వేయి కొవ్వవత్తుల విద్యుత్ దీపముందు ఆముదందీపంలా తెలతెలపోవలసిందే.

యాత్రికులతండాలు మేఘాలులా పున్నెడు ముందర చేరి, ఆతని అద్భుతమైన మొగ్గాలు, పనులుచూసి ఆశ్చర్యంతో దమ్మిడిలు, కానులు, అణాలు వర్షంకురిపిస్తే రాత్రి తోమ్మిది అయ్యేసరికి అయిదూ, ఆరు రూపాయలచిల్లర చెరువులుకట్ట

వలసినదే. ఏ బ్రహ్మాత్సవమో అయితే, పది, వదిహేను రూపాయల వరదలుకట్టాయి.

తిరుపతికొండల ఎక్కడు దిగుడుల ఏడు మెళ్ళిలో ఉన్న నాల్గువందల ఏబదియారు బిచ్చగాళ్ళలో, పున్నెడుకు వచ్చేరాబడి ఇంక ఎవరికీలేదు.

వికలాంగులు ఉన్నారు. ముక్కు నోరు అంతా ఏకరంధ్రమైనవారున్నారు. కుష్టురోగులు, మాంత్రికులు, సన్యాసులు, ముళ్ళమీద హంసతూలికాతల్పంమీదలా పంపకొనే యోగీశ్వరులు, గుడ్డివారు, కోకిలకంఠముతో పాడే గాయకులు, ఆడవాళ్ళు, మగవాళ్ళు, బిడ్డలు. భయం కలుగజేసేవి, వట్టిమొద్దుని కళాసౌందర్యం వెల్లివిరిసేవి విగ్రహాలను ముందుంచుకొని పూజారిపనిచేసే భక్తులు — ఎన్ని రకాలున్నారో తిరుమలేశ్వరుని కొలువుచేసే అయ్యంగారు, అయ్యరులు, అయ్యలు, రెడ్లు, మొదలియారు, సెట్లు, పిళ్ళలతోపాటు, కోతులతోపాటు ఈ బిచ్చకుల బృందాలు!

2

ఆ విచిత్రప్రపంచంలో ఉన్న బిచ్చగాళ్ళంతా పున్నెణ్ణి చూసి అసహ్యించుకునేవారు. పున్నెడు ముష్టివాళ్ళందరికి విరోధిఅయిపోయినాడు. అతడిసంపాదన వాళ్ళకడుపుల్లో మంటలు చెలరేగజేసింది. వారికి ఉడుకుబోతులనం కాశ్మీర దేశాన్ని సహారాఎడారి చేయగల శక్తితో విజృంభించింది. వితరణప్రవాహాలు పున్నెడు దగ్గర ఆనకట్టకట్టబడి అక్కడ మహాసరస్వై, తక్కినవడుకొండలూ నిర్జల వాహినులుగా ప్రవహిస్తున్నవి.

పున్నెణ్ణి త్వరగా కొండమీదనుంచి జపానువారు మం
 చూరియా ఆక్రమించుకొని చీవారాజ్యాన్ని తరిమినట్లు నెట్టి
 వేయాలని బిచ్చగాళ్ళసంఘంలో ఉద్యమం బయలుదేరింది.
 బిచ్చగాళ్ళలో ఏ కబురైనా తీగెలేని వార్తయి శేషాచలం
 అంతా నిమేషంలో ప్రసరిస్తుంది. మోకాళ్ళపర్వతం, చుక్కల
 పర్వతం సన్నిధిపర్వతం అన్నీ ఆ వార్త ఆక్రమిస్తుంది. పున్నెణ్ణి
 శ్రీ వెంకటేశ్వర సర్వహిత భక్తబృందంలోంచి రెండువేల
 మైళ్ళన్నా విసిరివేసేందుకు ఒక మాఘశుద్ధ ఏకాదశినాడు బిచ్చ
 కుల ఆ ఆశ్రమాలన్నీ తీర్మానించుకున్నాయి. దీనికి కారణం
 ఏమిటంటే ఆ ఏకాదశి ఉదయంచుంచి పున్నెడికి మధ్యాహ్న
 నికి ఇరవై అయిదురూపాయలు వచ్చాయి. ఇంకావస్తున్నాయి.
 సాయంకాలానికి ఈ తీర్మానం!

ఈ తీర్మానముప్రకారం బిచ్చగాళ్ళకు అన్నము
 సాంబారు అమ్మేవాళ్ళు పున్నెడికి అమ్మడం మానివేశారు
 సరుకులు. ఏడుమైళ్ళ దారిపొడుగునా విక్రయించేవాళ్ళు విక్ర
 యించడం మానివేశారు.

3

పున్నెడు మొదట వేళాకోళ మనుకున్నాడు. క్రింద
 ఆశ్రమంలో ఉన్న దిగుడుబావిలోనుంచి పై ఆశ్రమాలవాళ్ళకీ
 విడి బిచ్చగాళ్ళకీ అమ్మేమసపి అలివేలు పున్నెణ్ణి వెక్కిరించి
 "నీళ్ళు, నీళ్ళు" అని పున్నెడు గోలపెడుతున్నా, నడుమూ కటి
 కారం ఆడించుకుంటూ వెళ్ళిపోయింది. పున్నెడికి కళ్ళు పచ్చ
 బడాయి.

ఆ స్థలం వదిలి క్రిందికిపోయి నీళ్లు త్రాగిరావచ్చును. కాని పున్నెమన్న అత్యంత లాభదా మకమైన స్థలం యాత్రీ కులు విశాంతికి ఆగే స్థలం. మెట్లెక్కి వస్తూంటేనే పున్నెడు కనబడతాడు. ఆ స్థలం వదిలితే పున్నెడికి రెండుమూర్లు రూపాయ లిస్తామన్నారు కొందరు బిచ్చగాళ్లు: పున్నెడు ఆ స్థలానికి నెలకు పదిచొప్పున అద్ది, పదిచొప్పున అమ్మకానికి ఇచ్చి పన్నెండు నెలలకు వెంకటేశ పెరుమాళ్ళ పున్నెమా అని సంపాదించాడు.

చెట్టునీడనే కూలబడి తల ఛాతీమీద వాలిపోగా పున్నెడు తన జీవితంతంతా తలబోసుకున్నాడు.

4

పున్నెడు అనంతపురంజిల్లాలో ఒక గ్రామంలో నివసించే అభిమానవంతుడూ ఆస్తిపరుడూఅయిన రెడ్డి భూస్వామి. ఈ రెడ్డికుటుంబానికి పక్క ఊరు లో పెద్ద భూస్వాములైన ఇంకోరెడ్డి కుటుంబానికి సరిహద్దు తగాదావచ్చి కురుపాండవయుద్ధమైపోయింది.

అప్పుడు పున్నెడిపేరు పుణ్యంరెడ్డి. తండ్రిన్నీ ముగ్గురు అన్నదమ్ములూ వీరస్వర్గం పొందారు. వారితోపాటు అవతల కక్షవారూ చాలామంది రంభకోసం పెనగులాడడానికి స్వర్గానికిగూడా ఈ తగాదా తీసుకువెళ్లారు. అవతల కుటుంబంలో ఇద్దరూ, ఇటు పున్నె రెడ్డి మిగిలారు.

పుణ్యంరెడ్డి రెండుకాళ్ళూ ఆ యుద్ధంలో విరిగిపోయినాయి. జిల్లా వైద్యాలయంలో రెండుకాళ్ళూ ఛేదించి

మొండిలగణిచేశారు. కుటుంబం యావత్తు నశించింది. వ్యాజ్యాలలో ఆస్తి ఇదివరకే పోయింది. ఉన్న నాల్గయిదువందలు పట్టుకొని కతిపయ ప్రయాణాలుచేసి రెండేళ్ళకు వేంకటాచలం సోపానపంక్తిలో రెండవ శేషాచలపతిలా అవతరించాడు పుణ్యంరెడ్డి. ఇంక రెండేళ్ళలో పున్నె డయ్యాడు రెడ్డి.

అవతల రెడ్డికుటుంబం ఏమవుతుందో అన్న శిక్ష! భగవంతుడు లేడా అన్న వేదాంతం. బ్రతుకుమీద ఆశతో అతను తిరుపతికొండమెట్లలో అవతరించాడు.

5

పూర్వ చరిత్రలన్నీ మాయమై పున్నెడికి కళ్ళ రెండు చుక్కలు రాలినవి. అతని గొంతుక ఎండింది. ఆకలి కొండ చిలువలా చుట్టుకుపోయింది. ఎముకలు పిప్పిచేస్తున్నాయి.

కొండమీద దుకాణాలకు సరుకు అందుబాటుచేసే వర్తకులు వచ్చినప్పుడు పున్నెడు కొంతడబ్బు వారికియిచ్చి సాయం కాలానికి వంటసామగ్రి తెప్పించుకొనుటకు ప్రయత్నించి డోలీలవాళ్ళకు రెండణాలు చేతిలోవేసి కుండెడునీళ్ళు తెప్పించుకున్నాడు! ఆ సరుకుతో, ఆ నీటితో మూడురోజులు గడిపాడు పున్నెడు.

నాలుగురోజులు తెల్లవారగట్ల మూడింటికిలేచి ముష్టికి తయ్యారై నాడు. తెల్లవారేవరకు ఒక రూపాయన్నర మూడు దమ్మిడిలు పోగయినాయి. ఇంతలో మామూలుగా కొండమీద దుకాణాలకు సరఫరాదారుడు కందసామి వంటసామగ్రి తెచ్చి ఇచ్చే నమయమైందని కొండపైకి దిగువకూ చూసి

ఆ పక్కనే నాలుగుబారలమారంలో తాను సద్రపోయే పొదకడకుపోయి, ఒక పెద్ద రాయితీసి చూసినాడు.

అతని కళ్ళుతిరిగి “అమ్మయ్యా!” అని వెనక్కు వాలిపోయినాడు. ఆ రాత్రికింద పున్నెడు దాచుకున్న అయిదు వందల డబ్బుదిఅయిదు రూపాయల మూట మాయమైపోయింది. పున్నెడుప్రాణం నిలువునా కూలబడిపోయింది. రాతిపక్కనే పున్నెడూ కూలబడిపోయాడు.

కొంతసేపటికి అతనిమొగం జేవురించింది. తనకు వస్తువు లిచ్చే కుప్పస్వామిగాడే అని అతడనుమానంపడ్డాడు. కుప్పసామి వాళ్ళజట్టులోవాడు కాదు గనుక తనకు సగుకులిచ్చాడు. ఈ కుప్పస్వామి రాక్షసుడు. వెంకటేశ్వరుడి ఆస్తే దొంగతనం చేయగల పిశాచి!

వట్టువలు తిరిగి కండలుకట్టి, హనుమంతుని హస్తాల వంటి బలమైన ఆతనిచేతులు భయంకరంగా వంకరలుతిరిగినవి. ఆ సమయంలో ఆతనిచేతుల కందిన వ్రాణి కబంధుని వాతబడినట్లే.

6

ఆరోజు దొరికిన డబ్బునిచ్చి వంటసామగ్రి కొనుక్కున్నాడు పున్నెడు. ధనంతోపాటు అతని ఉత్సాహమూ శక్తి పోవడానికి కారణం అలివేలు చక్కె!.

అలివేలు ఈ రోజూ అంత నిర్దయగానే నడిచిపోయింది. అలివేలు శేషాచలవతికొండకూ, తనకూ ప్రియమైనది. ఆమె నవ్వు తనకోసం, ఆమెవయ్యారం తనకోసం. ఆమె తన చింపి

జుట్టును దువ్వుకొందంటే తనకోసం! ఆ అలివేలుకూడా తన మీద కక్షవహించింది.

ఆమె తనవెపు చూడలేదు. తలవంచుకు వెళ్ళిపోయింది. తనకు నీరీయలేదు. వెక్కిరించి వెళ్ళిపోయింది. తాను భోజనంచేస్తుంటే అది కబుర్లు చెప్పడానికి రాలేదు. అతనికి జీవితేచ్ఛపోయింది.

కసికోద్ది అవతలి రెడ్డికుటుంబంనాశనం కోరుతూ జీవించి ఉన్న పున్నెంరెడ్డి, పున్నెడుగా సంపూర్ణంగా మారి వెనకటి జీవితం మరచి జీవితయుద్ధంలో ఈ విచిత్ర భిక్షకునిగా నడిపిస్తున్నాడు.

అతనిలోని భిక్షకత్వభావమూ పోయింది. ఆతడు జీవిత యోధుడు; బ్రతుకు కొక మహాయుద్ధం. అందులో రోజురోజూ విజయమే! ఆ విజయానికి ప్రేమ, సేవ, కసి, భయం, ఆశ, జీవితావలంబనాలవుతాయి.

ఆ ప్రేమనిధానం పున్నెడికి అలివేలు. అలివేలు పెడ మోము పెట్టింది. మూలమూలల దాగిఉన్న పున్నెడుప్రేమ ఈనాడు అతివ్యక్తమైంది.

ప్రపంచంలో యుద్ధం. క్రమంగా ఒంటిగా సంసార యాత్రచేసే ఆశ అడుగంటింది. తన విద్యలు చూపించి ముష్టి ఎత్తడం మానివేశాడు పున్నెడు.

ఆ డబ్బు మాయమైంది. రోజూ వచ్చే డబ్బులేదు. యాత్రీకులు పలకరించినా పున్నెడు మాట్లాడడు. ఏదైనా జబ్బా అంటే పున్నెడు మాట్లాడకుండా క్షండుకొంటాడు.

అయిదురోజులయ్యేసరికి పున్నెడు అస్తిపంజరమై పోయాడు.

పున్నెడుదురదృష్టము వెంకటాచలాన్ని రాళ్ళలా ఆశ్రయించిఉన్న వర్తకులు మొదలైన యావన్మందికీ తెలిసి పోయింది.

శేషాచల బిచ్చకులలోకంతా పున్నెడుస్థితికి పండుగ చేసుకుంది. వదులుతాడురా పిశాచి అనుకున్న దా లోకం! అందరికీ ఇక కొంచెమో గొప్ప దొరుకుతుంది. ఇంతవరకు పున్నెణ్ణే అదృష్టదేవత ఆవహించింది. ఇంతటినుంచి కొండ మెట్లదారి ఏడుమైళ్ళా క్రిందికీ పైకీ ఆమె తిరుగుతూఉంటుంది. మళ్ళి ఎన్నాళ్ళకో మంచిదినాలు వచ్చాయిరా అనుకున్నాడు.

నీరసించిపోయిన పున్నెడికి ఆరవదినం రాత్రి స్వప్నా వచ్చింది. కొండమీదనుంచి ప్రక్కనున్న లోయలోనికి ఉక్కి వెంకటేశపాదసన్నిధి చేరుదామనుకున్నాడు. చేతులతో పాకి నూరడుగుల దూరంలో ఉన్న ఎత్తుబండలమీదికి పోయినాడు. గోవిందా! వెంకటరమణా! ఏడుకొండలవాడా! అని ఉరక బోయినాడు. ఇంతలో చల్లనిచేతులు అతని నడుంబట్టి వెనక్కు లాగివేసినాయి!

కళ్ళుమూసుకున్న పున్నెడు శ్రీ వెంకటేశ్వరుడు ప్రత్యక్షమైనాడనుకొన్నాడు. ఆతనిదేహం పులకరించింది. చలని గాలులు పసరించినట్లయింది. వెన్నెలలు పిండిఆరగా కాచినట్లయింది.

అతను కళ్ళుతేరిచేసరికి ఎట్టవకుట చుట్టుపక్కల బిచ్చగాళ్ళ ఆశ్రమాలకు నీళ్ళుపోసే పిల్ల అలివేలు కనబడింది. ఆమె తీరే నమోమంతా ఆ వెన్నెల్లో ప్రవాహాలై ప్రవహించే కంటినీరు మెరుస్తూ కనిపించింది.

ఆమె వెక్కివెక్కి ఏడుస్తూ! “పున్నెడు. నాను బహు పాపిని. నిండా దోగం చేసినా. ఆదుమాసాలక్రీతం రోగంవచ్చి దుడ్డులేక సబ్బరపడినప్పుడు నాకు షత్తురూపాయలంపిన నీ సల్లనిగుండెకు నాను దోగంసేసినా! సుక్కలపర్వతం ముసలిదానికి చువ్వుచేసిన సాకిరి దేముడే సేయగల్గు! నీబతుకునిండా దేముడేవున్నాడు. వీళ్ళు పిశాసులు. నాను రక్కసి. వాళ్ళ మాటలకు లొబడి, ఈలా పాపి అయిపోతినిదా! ఓయ్! ఓయ్! నాకు నరకందా రాసినాడే!”

అని పొంకమయిన తన వయోజాలు ఉబికిపోగా అతి దీనంగా పొర్లిపొర్లి వచ్చే ఏడుపును ఆపకుండా ఏడ్చింది.

పున్నెడు నిర్ఘాంతపోయినాడు అలివేలును. నీరసంలో కూడా బెత్తగని బెత్తెత్త దగ్గిరకు లాక్కన్నాడు.

“పిల్లా, నాకు కలిగిన ఈ సెబ్బరకు నేను దుఃఖం పొందనేలేదు. ఇంతకుమించి కష్టాలుతీరినవి ఈ ప్రాణికి! కాని అతిమెత్తని నీమనస్సుకు ఎంత రాయితనం వచ్చిందని విచారంపొందినాను. ఎప్పుడూ ఎన్నెల్లకురిసే నీ చూపుల్లో కారుమబ్బులు కనబడినాయికదా! ఇక ప్రవంచకంలో మంచి పున్నెం లేదనే తొచినదే! ఏల ఈ ప్రాణి బ్రతికేది?”

“సామీ! చెమించు. నాను శాకినిదా! నీ సొమ్ము ఏడ నీవు దాచేది నాకుదా తెలుసునే. అది కుప్పసామికిదా నాను సెప్పితేనే, అది వాడుదా తీసిండు!”

పున్నెడు పక్కున నవ్వాడు. అతని హృదయంలోనూ వెన్నెలకాసింది.

“పోయేలే! ఈ ప్రాణికి చేతులిచ్చిన యెంకన్న పున్నె మా! పది అయిదు నూర్లు సంపాదించనా? నువ్వు నా దగ్గరే ఉండు! అంతే: నా సంసారం నువ్వు!”

పున్నెడు ఆమెను తన చేతుల్లోకి తీసుకుని తలా, కళ్ళూ ముక్కూ, చెవులూ, పెదవులూ ముద్దుపెట్టుకొన్నాడు.

అలివేలు తాను తెచ్చిన మంచినీళ్ళూ కూడూ పున్నె డికి నెమ్మదిగా తినిపించింది.

చుక్కలు నవ్వినవి! వెన్నెలలపతి మరీ చల్లని గాఢ మయిన అడవివూపుల పరీమళాలైన కాంతలు వాళ్ళపై అక్షు తలుగా చల్లాడు.

శ్రీ వెంకటేశపతి తన ఎదుట జరిగిన వివాహాలకన్న తానే స్వయంగా జరిపిన యీ పెళ్ళి ఉత్తమమైనదనుకున్నాడా!